

MÕELDDES TAGASI

nr. 96

30. august 2003

ILMUB NÄDALISE LISANA

Koolimälestusi aastatest 1940-1947

HEINO SALM

Kehtna kooli 1947. a lõpetanu

Minust saab koolipoiss

Minust sai Kehtna algkooli esimese klassi õpilane 16. septembril 1940. Ma tahtsin kooli minna? Tahtsin ja ei tahtnud ka. Kahju oli loobuda muredevabast lapsepõlvest ja minna äkki range režiimi alla tarkust omandama. Võib-olla hirmutasid mind kuuldused rangest ja väga nõudlikust koolijuhatajast August Saukasest.

Tundsin kurja Kustit juba enne kooli minekut. Mäletan, et ühe peo ajal Kehtna rahvamajas ei lasknud ta mind saali. Koolilapsed võisid pidudel eeskava vaadata küll, tantsu ajaks aga pidid koju kõmpima. Et kord oleks kontrolli all, oli August sageli ukse peal valves. Aga mina polnud veel koolilaps. Isa võttis mind sageli pidudele kaasa, tal tuli pillimehena kohal olla tantsu lõpuni. Kuhu mina siis minema pidin? Aga kuri koolipapa mind saali ei lubanud. Kuidas asi lahenes, seda ma ei mäleta.

16. septembri hommikul võttis ema mind käekõrvale ja seadsime sammud koolimaja poole. Koolitee oli lühike, umbes 500 meetrit. Koolimajas oli juba ees palju minuealisi poisse-tüdrukuid. Tundsin ainult lähedal elavaid Eevit ja Pauli, kõik teised olid võõrad. Kokku oli meid paarikümne.

Peagi paluti vanematel lahkuda ja meid juhutati klassi, kus tulevane klassijuhataja Evi Kivima meiega tegelema hakkas. Meid pandi paari ja igale paarile näidati kätte laud, mille taha tuleb kella helisemise järel istuda.

Erinevustest tänapäeva kooliga võrreldes

Varasemal ajal, ka 1940ndal punavõimu aastal, pidi esimene klass kooli minema vanematest klassidest kaks nädalat varem. Sel ajal "treeniti" ema tiiva alt tulnud lapsi kooliõpilasteks, harjutati koolikorruga, õpetati, kuidas tuleb käituda õpetajatega ja vanemate inimestega. Väga palju tegeles meiega koolijuhataja August Saukas isiklikult. Mul hakkas hirm Augusti ees kaduma. Tuli välja, et ta oskas õpilastele väga toredasti läheneda, vajadusel neid ka humoorilt tõgada. Kuid järjekindlalt nõudlik oli ta küll. Üksipulgi treenis kõige elementaarsemaid asju, kuidas üks korralik koolilaps istuma ja astuma peab.

Näide kooli tulekust. Kehtna kooli territooriumi piiras sel ajal pulkadest aed. Kooli õuele pääses kahest väravast. Ühe tunni ajal saatis Saukas ühe poisi värava taha, et näidaku, kuidas tema kooli tuleb. Eks meie koolivend jättis värava lahti. Vaene poiss sai mär-

kuse ja pidi karistuseks mitu korda väravast sisse ja välja käima.

Siis treeniti tervitamist, poistel mütsi kergitamist ja "kraapsu" tegemist, tüdrukutel "kniksu" tegemist, laua tagant tõusmist ning palju muid viisakusreegleid.

Klassi seinale oli riputatud omapärane punktital. See oli mõeldud korrarikkumiste fikseerimiseks. Tabelis olid kõigi õpilaste nimed ja kuupäevad. Korrarikkumise puhul võis õpetaja korrarikkujalt teatud arvu punkte maha võtta, olenevalt "süüteo". Tüüpilised korrarikkumised olid tunnis kõrvaliste asjadega tegelemine, vahetunni ajal klassis viibimine, rääkimata õpetajate korralduste mittetäitmisest. Kui oli juba suur arv "trahvipunkte" kogunenud, näiteks saja ümber, siis võeti midagi tõsisemat ette. Ei mäleta, kas oli selline meetod nõukogude korra sünnitus või koolis väljamõeldud. Igatahes hilisematel aastatel oli selline tabel kadunud.

Oktoobri alguses tulid kooli kõik õpilased. Koolimaja sumises nagu kevadine mesipuu. Ei olnud vanemad lapsed "kukupaid" sugugi, nagu meile oli kahe nädala jooksul räägitud. Koolis olid liitklassid, seega kokku kolm õppeklassi. Oli veel puhkeruum ja tööõpetuse klass. Puhkeruumi nimetati ka vabaks klassiks, kus võis vahetundide ajal ringmänge mängida. Neid mängisid rohkem tüdrukud, poistele meeldis seina ääres trügimise võistlusi teha. See seisnes selles, et kaks poiste kampa hakkasid seina ääres vastamisi trügima. Võitja oli see kampa, kes suutis vastased pikali või nurka suruda. Õpetajatele see mäng eriti ei meeldinud, korraldaja õpetaja ajas sageli poistekambad laiali, soovitades selle asemel minna koridori jalutama.

Kool esimesel punavõimu aastal

Kuidas olid lood õppetööga? Teatavasti oli 1940. aasta eesti rahvale saatuslik aasta. 21. juunil kehtestati Eestis Nõukogude Liidu sõjaväe toel punavõim, 6. augustil liideti Eesti vägivaldselt Nõukogude Liiduga. Kõikjal hakati elu seadma "vennasrahvaste" eeskujul, ka koolitöös. Ei olnud enam võimalik alustada emakeele õppimist Käisi "Huvitaja" lugemikust, mis oli väga populaarne õpik. Üsna kiiresti ilmus kohale uus nõukogulik lugemik, mille eeslehtedel figureerisid seltsimeeste Lenini ja Stalini näopildid. Vist matemaatika õpik kõlbas endisest ajast. Ei tohtinud laulda eestiaegseid lastelaule, nende asemele tulid "Punalipp", "Julgesti vennad nüüd tööle" jm.

Kas oktoobris või novembris lahkus kauaaegne koolijuhataja August Saukas, kes edutati Tallinnas mingile kõrgemale ametiko-

Kehtna kooli 1947. a lõpetajad. Esimeses reas paremalt kolmas koolidirektor Eduard Merimaa ja vasakult esimene kirjutise autor Heino Salm.

Foto erakogust

hale. Koolijuhataja kohusetäitjaks jäi viimase abikaasa Liisa Saukas, kes senini oli olnud kodune inimene. Vanal eesti ajal ei tohtinud kaks inimest ühest perekonnast riigi ametiasutuses koos töötada. Uueks õpetajaks tuli Bernhard Lang Harku noortevanglast. Lang oli väga kuri mees. Selle mehe käest sai nii mõnigi mehepoeg rinnust sakutada või viilupoogna matsu tunda. Kolmas õpetaja oli endistviisi Evi Kivima.

Noorte seas populaarsed noorkotkaste ja kodutütarde organisatsioonid olid laiali saadetud, kuid õpilaste hulgas valitses eestiaegne vaimus. Õpetajad muidugi pidid kodanlikku korda maha tegema ja püüdma õpilasi nõukogulikus vaimus ümber kasvatada. Palju tegemist oli neil pioneerorganisatsioonide loomisega, mis kuidagi ei tahtnud jalgu alla võtta. Esimene kooliaasta lõppes mais 1941. Järgmise kuu 22. kuupäeval algas sõda Saksa ja Nõukogude Liidu vahel.

Olin üheksa-aastane. Sõjasuvest on üsnagi palju mälestusi jäänud. Juuli lõpus ja augusti alguses püsis rindejoon üle kahe nädala Kehtnas. Mõisad olid vene sõdurid, paari kilomeetri kaugusel Rõue metsas tegutsesid sakslased. Suuri lahinguid ei olnud, oli üksikuid kokkupõrkeid patrullide vahel, siis paugutati ka. Korra pommitasid Vene lennukid Kalbu küla. Pärast selgus, et alla oli heidetud 18 pommi, mõned üsna koolimaja lähedale.

Kuidas siis uusi okupante vastu võeti? Rahva esmane reaktsioon sakslaste tuleku suhtes oli positiivne. Punavõim oli suutnud ühe aastaga palju kurja teha. Üle

kümne tuhande eestlase küüditati Venemaale, inimesi arreteeriti või tapeti kohapeal, tuhanded mehed mobiliseeriti Punaarmeele. Rahvas uskus, et Eesti saab tagasi iseseisvuse. Kahjuks see lootus haihtus üsna pea. Jäime ikkagi kolmeks aastaks okupeeritud riigiks.

Kool saksa ajal

Kooliaasta 1941 algas novembrikuus. Õpetajaskonnas olid muutused. Koolijuhataja kohusetäitja Liisa Saukas viidi üle Härgla kooli. Tema mehe, endise Kehtna koolijuhataja August Saukase arreteerisid uued võimumedelid koostöö eest nõukogude võimuga. Ära oli läinud kuri õpetaja Bernhard Lang. Alles jäi Evi Kivima. Uueks koolijuhatajaks tuli Järvakandi koolist Otto Salm, minu kauge sugulane. Õpetajakoha sai ka uue juhataja abikaasa Alma. Minu klassijuhatajaks tuli otse koolist nooruke tütarlaps Saara Rebane. Tema oli väga tore õpetaja. Kui klassis summin väga suureks läks, pani näpu suu peale ja vaatas pead vangutades üle klassi. Ja klass jäi vaikseks.

Saksa ajal püüti õpetamist jätkata eesti aja moodi. Okupatsioonivõimud selles osas ettekirjutusi ei teinud, ainult saksa korda ei tohtinud kiruda. Sõjaaeg hakkas kohe tunda andma. Uusi õpikuid ja vihikuid saadi napilt. Mäletan, et tuli vihikuid juhuslikest paberilehtedest ise kokku kõita. Õpikutena kasutati vanu eestiaegseid väljaan-

deid. Paljudel õpilastel oli raskusi riiete ja jalanõudega. Oli õpilasi, kes käisid koolis pasteldes, kevadel mõni isegi paljajalu.

1943. aastal läksid Otto ja Alma Salm Virumaale Haljala kooli. Seal oli Alma kodukoht. Koolijuhatajaks tuli Eduard Merimaa, Mulgimaa mees. Koos temaga asus õpetaja kohale tema naiseõde Aasa Vihvelin. Uus juhataja oli mitmekülgne mees, õpetas mitut ainet, oli musikaalne. Eriti on meelde jäänud tema esitatud mulgimurdeline laul "Mu meelen kuldne kodukotus".

Taas nõukogude koolis

1944. a jaanuari lõpuks jõudis Punaarmee Narva jõe taha. Sõjategevuses oli toimunud otsustav pööre sakslaste kahjuks. Koolielus tõmmati ka otsad koomale. Õppetöö lõpetati 25. märtsil, palju koolimaju läks sõjaväe kätte, Koolijuhataja Merimaa kuulus mobilisatsioonile alla, kuid tervislikel põhjustel teda sõjaväkke ei võetud.

1944. a septembri lõpul olid Vene väed kohal. Koolitöö algas 1. novembril, muidugi jälle "nõukogulikel rööbastel". Koolijuhiks, vist juba direktori tiitliga, sai Eduard Merimaa. Õpetajana jäi edasi tööle Aasa Vihvelin. Kahju oli, et kauaaegne ja igati lugupeetud õpetaja Evi Kivima suunati mingil põhjusel tööle teise kooli. Kuid lastevanemate survele sai ta järgmisel õppeaastal Kehtna kooli tagasi.

(Järg 14. lk)

Lisalehe Mõeldes Tagasi väljaandmist toetab Eesti Kultuurkapitali Raplamaa ekspertgrupp, toimetab Juhan Märjama (tel 44 206)

Koolimälestusi aastatest 1940-1947

(Algus 13. lk)

Aastatel 1944-1947 töötasid Kehtna koolis õpetajatena veel Hilda Sõmer, Olvi Altmäe, Lalli Liiva, lühikest aega ka Hermilde Tulp ja Kitsing. 1945. a viidi sisse sõjaline algõpetus poistele. Algul andis sõjalise tunde Merimaa ise. 1946. a sügisel tuli sõjalise ja kehalise kasvatuse õpetajaks Bernhard Reino, elupõline kehtnalane ja suurest sõjast osa võtnud mees. Benno, nii teda kõik kutsusid, oli omal alal tubli õpetaja. Ta jutustas huvitavaid episoodide sõjaajast, tegi rivi-drilli ja õpetas ka loomulikult "vintovka" käsitlemist. Kooli oli toodud mitu vene päritolu vintpüssi, mille olid padrunipesad läbi puuritud ja lukul lööknõel eemaldatud.

VI ja VII klassis oli õpikute ja viihikutega varustamine paranenud. Koolis hakati taas looma pioneermalevat. Kahjuks vabatahtlikult sinna astujaid peaaegu polnud. Olin kuendas klassis, kui ühe tunni alguses tormas sisse direktor Merimaa, paber näpus ja nägu morn. Ta luges ette kümme nime ja teatas neile, et olete pioneerid. Tulevased "pioneerid" kamandati teise ruumi koondust pidama. Vaat niimoodi asutati pioneermalevat. Õnneks mina nende "õnneseente" hulgas ei olnud. Pioneerijuhiks oli üks Kehtna kodumajandustehnikumi õpilane. Sel ajal siiski pioneertööle õiget hoogu sisse ei saadud.

1946. aastal alustas tööd VII klass, kuhu tulid õppima ka mitmed varasematel aastatel kuenda klassi lõpetanud noored. Nii et sel ajal oli koolis 17aastaseid "tädisid" ja "habemega" poisse küll ja küll. Kool hakkas kandma mitmetäieliku keskkooli nime. 1945. a sai hoo sisse sport. Koolis moodustati kehakultuurikollektiiv. Samal ajal asutati kohaliku noormehe Helmo Mahoni eestvedamisel valla spordiselts. Suur osa koolinoori astus ka valla spordiseltsi, kus innukalt võeti osa poksi- ja maadlustreeningutest. Kehtna rahvamajas treenisime omaeegse poksikuulsuse Arthur Kuke juhendamisel. Paremad poksipoisid olid Lembit Ross, Martin Mahoni, Evald Pihlak ja Ülo Nurmsalu. Paremad spordipoisid võtsid osa maakondlikest ja vabariiklikest võistlustest. Talviti sai rahvamajas ka võrk- ja korvpalli mängida. Veel võisteldi males ja kabes. Agaralt löödi kaasa ka vabatahtliku tuletõrjeühingu tegevuses. Suvel käidi tuletõrjevõistlustel, vajaduse korral ka tuld kustutamas.

Sõjaaja ohtlikud mängud

Kuigi sel ajal huvitas sport noori inimesi rohkem kui tänapäeval, olid ka siis omad probleemid, eriti poistega. Sõjaajal, aastatel 1941 ja 1944, kui Kehtnas peatusid sõjaväeosad, jäi nende lahkudes maha igasugust sõjamoona. Poistele teadagi meeldib materjal, millega saab pauku teha. Oli meistriehi, kes Tootsi kombel tegid "müristajaid". Ega nende tegemine keeruline olnudki. 1941. a sügisel võttis selline "müristaja" ühe koolivenna elu, mille pärast koolis oli hiljem palju pahandamist.

1944. a sügisel jättis Kehtna mõisas asunud Saksa sõjaväeosad maha hulga padruneid ja granaate, Rõue sillalt alla sõitnud Vene tankist jäi maha kahurimürske, Kehtna vallamajas oli saadaval oma-kaitsest mahajäänud püsse. Sealt

varusid poisid paugutamise materjali. Õnneks õnnetusi rohkem ei olnud, kuigi poiste ohtlikud mängud kestsid mitu aastat pärast sõdagi. Sõja ajal ja järel oli täiesti tundmatu narkomaania, ka alkoholiga polnud probleeme.

Kätte jõudis aasta 1947. Olime jõudnud lõpuklassi. Kokku oli meid 24, neist kaheksa poissi. Miks poisse nii vähe oli? Peab tunnustama, et poisid on alati olnud laisemad õppurid kui tüdrukud. Sel ajal kehtis rangelt põhimõte: "Mida Juku ei õpi, seda Juhan ei tea". Õppimise osas hinnaalandust ei tehtud, kui ei viitsinud õppida, jäid istuma, vahel ka järeleksamitele. Paljudel juhtudel jäi poistel põhi-kool lõpetamata.

Siiski oli neil üks väljapääs ka. Tööjõureservide koolid pakkusid võimalusi minna sinna õppima viienda klassi lõpetamise järel. Mitmed koolivennad, kes ei tundnud end üldhariduskoolis kindlana, läksidki tööstuskooli. Seal nad omandasid kahe aastaga treiali või lukksepa kutse koos seitsmeklassilise kooli lõputunnistusega. Paljudest said tublid oskustöölised omal erialal.

Lõpetasin Kehtna kooli

1947. a mai lõpus oli aeg niikaugel, et tuli hakata sooritama lõpueksamit. Mitu eksamit teha tuli, seda täpselt ei mäleta. Põhiaineid oli kümme, eksameid võis olla viis või kuus. Eksamitel läbipõrjujaid ei olnud, õppeedukuselt oli meie klass tubli. Kiitusega lõpetas neli ja veel kuuetele paremale lõpetajale avaldati tunnustust. Paremad lõpetajad said mälestuseks raamatu. Mul on praegugi alles pehmes köites Bornhöhe "Tasuja".

14. juunil oli lõpuaktus. Oli tavaline tööpäev, kogunesime keskpäeval ühte suuremasse klassiruumi, kuhu olid tulnud õpetajad ja mõned koolikaaslased noorematest klassidest, vanemate kutsumist ilmselt ei peetud vajalikuks. Direktor Merimaa pidas lühikeste kõne, jagas välja lõputunnistused ning soovis kõigile edu edaspidises elus. Aktus kestis umbes tund aega, pärast ei olnud mingit tantsu ega kohvilauda. Eks oli veel raske sõjajärgne aeg.

Juuni lõpus oli Tallinnas XII üldlaulupidu. Kehtna õpilaskoor võttis sellest osa. Õpetaja Kivima treenis meid eelnevalt tublisti, et koor laulupeost osa võtta saaks. Laulupidu jättis mulle eluks ajaks väga tore elamuse.

Ees oli suvepuhkus. Sügisel läksid mitmed klassikaaslased edasi õppima keskkooli või tehnikumi. Kooli lõpetamise järel hakkas meie omavaheline side hõrenema. Alles 1997. a suvel tulime pärast poole sajandi möödumist esmakordselt kokku. Kokkusaamine nii pika aja järel kujunes väga liigutavaks. Käisime ühiselt vana koolimaja vaatamas. Juhtus olema see päev, kui seal avati Kehtna valla hooldekodu.

On heameel tõdeda, et kõik mu endised klassikaaslased on olnud tublid, on vapralt kõik keerulised ajad üle elanud. Oleme ammugi pensionieas, kuid mõned veel töötavad. Paljud meist on mitmekordsed vanaemad ja -isad.

On soov, et tänastest ning tulevastest Kehtna kooli lõpetajatest tuleksid sama väarikad inimesed kui vilistlased, kes õppisid raske- ja keerulistel aegadel.

Mälestustahvlil märgitud mehe jälgedes

ALFRED KASEPALU

Trükist on ilmunud raamat "Saku tehnikum läbi aegade". Biograafiline kogumik annab ülevaate tehnikumi tegevusaastatest 1941-1961, selles on tehnikumi õpetajate ja direktorite nimistu. Kõige mahukama osa moodustavad vilistlaste elulood ning pildipögnad lõpetanute fotodega.

Koostajad pidasid põhjendatuks lülitada kogumikku ka kirjutis Otto Tiefist. See sisaldab uudseid andmeid O. Tiefi sidemetest Raplamaaga.

Arutlesime Arvi Paidlaga Silde-mal nädal enne tema lahkumist 8. juulil 2000 Saku tehnikumi kogumiku koostamise probleeme. Toimek mehe, nagu mina teda tundsin, tutvustas ta oma õuel oleva Otto Tiefi sünnimaja reehahju korstnajakalale kinnitatud mälestustahvli. See oli avatud riigimehe, advokaadi, sõjaväetegelase ja talupidaja Otto Tiefi sajandaks sünniaastapäevaks augustis 1989. Mälestusmärgi avamine oli suuresti Arvi Paidla teene.

Mõni aeg hiljem, tutvudes põllumajandusministeeriumi arhiivis omaeegse maakorraldusvalitsuse töötajate nimekirjaga, leidsin sealt Otto Tiefi nime. Arhiivis tema isiklikus toimikus oli 18. oktoobril 1957 täidetud tolaeagne kaardrite arvestuse leht, avaldused ja käskkirjad töölevõtmise ning vabastamise kohta. Hoolimata nappidest andmetest, saab sellestki ülevaate Otto Tiefi haridusest, keeleoskusest, riigi- ja tööalasest tegevusest, mis siinkohal ära toodud koos mõnedes teatmeteostes leiduvaga.

Otto Tief sündis 14. augustil 1889 talupidajate perekonnas Rapla valla Uusküla Sildema talus. Meheas oli Jaanika talu omanik Nissi vallas Harjumaal. Moodustas 1941. aastal koos abikaasa Emilie Tiefiga kollektiivmajapidamise, kuid selle kinnitamisel täitevkomitees tehti teinegi otsus: Emilie Tief ühes tema perekonnaga Jaanika kollektiivmajapidamisest välja heita ning sundida Jaanikalt lahkuma kahe nädala jooksul. Võibolla see manitseski ettevaatusele, tänu millele Tiefidel õnnestus 1941. aasta suvel küüditamisest pääseda.

18. oktoobril 1957 kirjutab O. Tief perekonnaseisu puhul lesk, autasude kohta on tõmmatud aga kriips. Tegelikult oli O. Tief autasustatud Vabadusristi II liigi 3 järguga, millest tol ajal tuli vaikida. Teadusliku tööna märgib: Sundnormide süsteemiline nimestik - 1925. Elukohana kirjutab Keava Rapla rajoonis.

Tief õppis aastail 1905-1908 Pihkva maamöödu keskkoolis, saades maamöödu-taksaatori kutse. 1910-1916 õppis Petrogradi ülikoolis õigusteadust. Lõpetas 1922 Tartu ülikooli õigusteaduskonna, saades riigieksamil ja diplomitööl I järgu diplomi. Valdas vabalt eesti ja vene keelt, kõneles inglise ning saksa keeles.

Otto Tief.

Illustratsioon Eesti entsüklopeediast nr 9

O. Tief töötas aastail 1908-1916 maakorralduse komisjonides Pihkvas ja Peterburis, Vene sõjaväes Põhjarindel oli ta aastail 1916-1918. Eesti vabariigi sõjaväes teenis 1918-1920. Oli Vabadussõjas Kalevlaste maleva pataljoniülema asetäitja. 1920-1923 töötas ta Tartu-Võru Rahukogus. Oli 1923-1926 kohtuministeeriumi kodifikatsiooni osakonna ja 1926-1928 vabariigi valitsuse liige (1926-1927 töö- ja hoolekandeminister, 1927ndast kohtuminister) ning 1928-1929 vandeadvokaat. Aastail 1929-1944 oli Eesti Maapanga juriskonsult.

Teatmeteose andmetel liitus 1944 EV Rahvuskomiteega ja just Otto Tiefi kabinetis kuulutati Jüri Uluotsa 18. sept käskkirja alusel kahe okupatsioonivalitsuse vahel ajal välja Eesti vabariigi valitsus. Oli nimetatud valitsuse peaministri asetäitja ja siseminister. O. Tief vahistati 10. oktoobril 1944 ning oli 1944-1954 töö- ja paranduslaagris Novosibirskis ning Karagandas.

Oma mälestustes aastaist 1944-1954 kirjutab Otto Tief (Akadeemia, 1990, nr. 2): Mõni kuu enne 10aastase vangipõlve lõppu viidi teda üle ühte kogunemispunkti Karaganda linnas, mis täitis etapi ülesandeid vabanevate vangide suhtes. Sinna koondusid ka ettevõtete nõudmised tööjõu peale. Eriti palju oli nõudmisi kivisöö- ja vasekaevandustesse, milliseid seal ümbruses oli palju. Kuid temataolisi põlati. Ent jõudis tähtaeg, mil vangla väravad avanesid ka tema ees - mine välja (lk 250).

Olukorra päästis O. Tiefi algselt õpitud maamöödu elukutse. Aastail 1954-1956 oli ta vanem maa-

korraldaja Karaganda oblastis. Tulnud tagasi Eestisse, töötas O. Tief 1957. aastal arveametnikuna Raplas kohaliku majanduse kombinadis. 10. oktoobril 1957 esitab O. Tief avalduse ENSV sovhooside ministeeriumi ehitus-montaazivalitsusele, paludes end võtta maakorraldajana tööle. Juhataja käskkirjaga 15. oktoobrist 1957 määratakse O. Tief I järgu insener-maakorraldaja ametikohale, arvestades 10. oktoobrist samal aastal. Tõenäoliselt on mõnigi kogumikus "Saku tehnikum läbi aegade" märgitud maakorraldajatest temaga koos töötanud.

Seoses SM ehitus-montaazivalitsuse likvideerimisega viidi maakorralduse ja mullastiku uurimise salkade töötajad alates 1. jaanuarist 1958 põllumajanduse ministeeriumi maakorralduse valitsuse koosseisu. Oma nõusoleku üleminekuks annab ka O. Tief. Siis märgib elukohaks Tallinn-Pirita, Randvere tee 35. Tema avaldused on kirjutatud selges hästiloetavas käskkirjas. Eriti hoogsalt on kirjutatud allkiri. 12. juunil 1958 palub O. Tief end vabastada ametist alates 1. juulist. Sel ajal on elukohaks taas Keava. Tööle võtmise ja vabastamise käskkirjad on allkirjastanud kauaaegne maakorralduse valitsuse juhataja Ott Ambur. Sellega lõpeb Otto Tiefi lühiajaline maakorraldajana töötamine Eestis. Teatmeteoste järgi läks ta repressiooni kartuses elama Ukrainasse. Sealsete tegevuse kohta andmed puuduvad. Tõenäoliselt töötas ta ka seal. Aastast 1965 elas O. Tief Ainazis ja suri 5. märtsil 1976 Ahjas.